Nog meer cijfers over cannabis …

Geert Lombaert, Dienst Wetenschappelijk Onderzoek De Sleutel

Cannabisgebruik

Cannabis is de meest gebruikte illegale drug in *Europa* [(1)].
Naar schatting hebben -in de leeftijdscategorie van 15- tot 64-jarigen- ongeveer 78 miljoen Europeanen *ooit* (dit is minstens één keer) in hun leven cannabis gebruikt. Dit is bijna één op vier (23,2%) van de Europese volwassenen.
Cannabisgebruik is vaak incidenteel of wordt na een tijdje stopgezet. De prevalentie van cannabisgebruik in de laatste 12 maanden en laatste 30 dagen ligt daarom ook heel wat lager. Men schat dat 22,5 miljoen Europese volwassenen in het *afgelopen jaar* cannabis hebben geprobeerd, en 12 miljoen in de *afgelopen maand*. Dit stemt overeen met respectievelijk 6,7% en 3,6% van de Europeanen in de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jaar.
Informatie over *regelmatig of intensief* gebruik op Europees vlak is beperkt. Grof geschat zou ruim 1% of ongeveer 4 miljoen Europese volwassenen (vrijwel) dagelijks (=op 20 of meer van de laatste 30 dagen) cannabis gebruiken.

Ook in *België* vormt cannabis de 'populairste' illegale drug. De Gezondheidsenquête [(2)] vermeldt volgende percentages voor cannabisgebruik bij de Belgische bevolking tussen 15 en 64 jaar:

- ooit-gebruik: 14,3%
- gebruik tijdens de laatste 12 maanden: 5,1%
- gebruik tijdens de laatste 30 dagen: 3,1%, waarvan 1% intensief of (bijna) dagelijks gebruik

Een vergelijking van de cijfers uit 3 opeenvolgende Gezondheidsenquêtes leert dat het cannabisgebruik bij de Belgische bevolking over het algemeen gestegen is tussen 2001 en 2004 en daarna –tussen 2004 en 2008- stabiel is gebleven [(3)(4)].

		2001	2004	2008
15-64 jarigen	Ooit	10,7%	13%	14,3%
	Laatste maand	2,7%	2,8%	3,1%
15-24 jarigen	Ooit	20,6%	22,2%	21,3%
	Laatste maand	7,7%	6,0%	6,6%

(1) Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugverslaving (2011). Jaarverslag 2011: Stand van de drugsproblematiek in Europa. Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie.
(2) Demarest S. et al. Health Interview Survey, Belgium 2008, Brussel: WIV, afdeling Epidemiologie. (Health Interview Survey Interactive Analysis: http://www.wiv-isp.be/epidemio/hisia)
(3) Demarest S. et al. Health Interview Survey, Belgium 2001, Brussel: WIV, afdeling Epidemiologie. (Health Interview Survey Interactive Analysis: http://www.wiv-isp.be/epidemio/hisia)
(4) Demarest S. et al. Health Interview Survey, Belgium 2004, Brussel: WIV, afdeling Epidemiologie. (Health Interview Survey Interactive Analysis: http://www.wiv-isp.be/epidemio/hisia

Cannabisgebruik per leeftijdsgroep

Er zijn grote verschillen in het cannabisgebruik naargelang de *leeftijdsgroep*. Het gebruik onder jongeren ligt duidelijk hoger.
Het cannabisgebruik bij de *Europese* bevolking tussen 15 en 34 jaar is als volgt [1]:

- ooit-gebruik: 32,0%
- gebruik tijdens de laatste 12 maanden: 12,1%
- gebruik tijdens de laatste 30 dagen: 6,6%

Ook in *België* noteren we een hoger cannabisgebruik bij de jongere bevolking. Dit blijkt uit volgende cijfers bij de Belgische bevolking tussen 15 en 24 jaar [2]:

- ooit-gebruik: 21,3%
- gebruik tijdens de laatste 12 maanden: 11,9%
- gebruik tijdens de laatste 30 dagen: 6,6%

De prevalentiecijfers voor cannabisgebruik liggen het hoogst bij Vlaamse 15- en 16-jarige scholieren [5]:

- ooit-gebruik: 24%
- gebruik tijdens de laatste 12 maanden: 19%
- gebruik tijdens de laatste 30 dagen: 12%

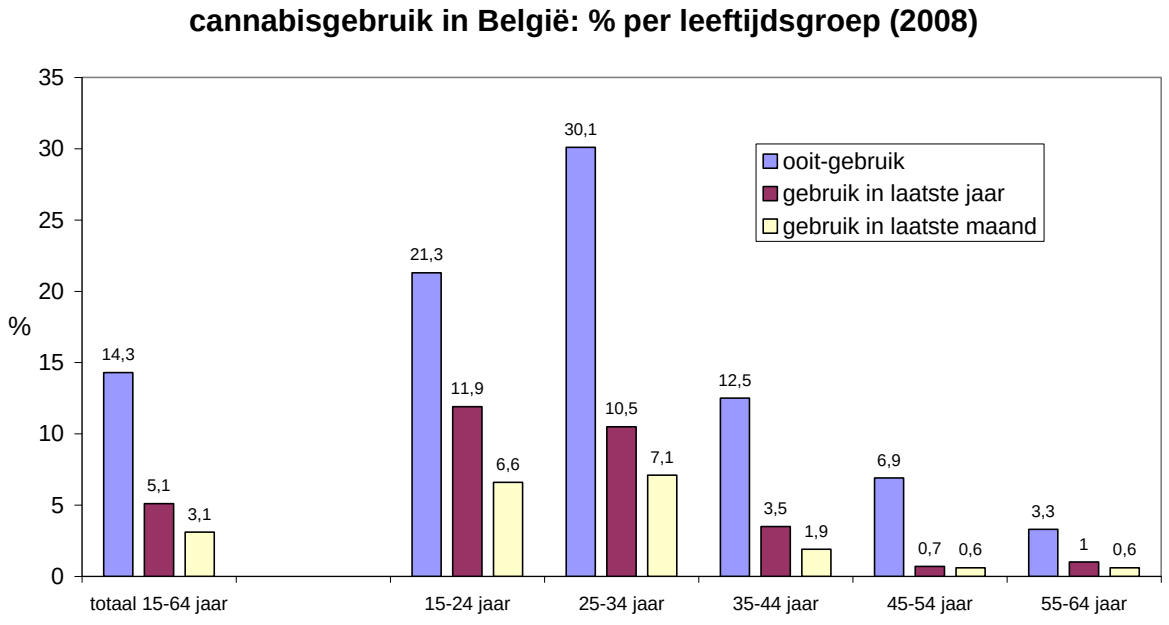

bron: Gezondheidsenquête België, 2008

---

[5] Hibell B., Guttormsson U., Balakireva O., et al. (2009). The 2007 ESPAD Report - Substance Use Among Students in 35 European Countries. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN). Sweden: Stockholm. (ongewogen cijfers voor Europa)

Vraag naar behandeling naar aanleiding van cannabis

Het aantal problematische druggebruikers in de *EU* – waarvoor behandeling noodzakelijk wordt geacht - wordt geschat op circa 1,7 miljoen [(6)]. Het gaat daarbij vooral om heroïnegebruikers. De vraag naar behandeling is – in verhouding tot dit cijfer – echter veel kleiner.
In 2008 werden ongeveer 440.000 aanvragen voor behandeling in gespecialiseerde drug-behandelingscentra naar aanleiding van een drugprobleem gerapporteerd in de EU [(6)]. In 20,7% van deze aanvragen vormt cannabis primair de aanleiding om in behandeling te gaan. Na heroïne is cannabis daarmee de drug waarvoor de vraag naar behandeling het grootst is.
Van de cliënten die voor de eerste keer in behandeling gaan (de nieuwe cliënten) is het aandeel cannabisaanvragen 29,1% (in 2008). Het percentage cliënten dat voor cannabis in behandeling gaat is dus duidelijk hoger onder nieuwe cliënten dan onder alle cliënten[(6)].

Het aantal cannabisgerelateerde hulpvragen in *De Sleutel*, kunnen we afleiden uit de registratie van het belangrijkste product.
Enerzijds gebeurt dit bij aanmelding. In 2008-2010 ging het in 31% van de gevallen om cannabis als voornaamste product. Daarmee komt cannabis op dezelfde hoogte als opiaten. Er is echter een verschil naargelang het type centrum. Ambulant gaat het om 38% en in het RKJ om 77% cannabis. In het CIC is het aandeel met 8% het kleinst.
Anderzijds wordt het voornaamste probleemmiddel ook geregistreerd bij intake of oriëntatie. Van de cliënten die een intake ondergingen in 2008-2009 vormt cannabis in 29% van de gevallen het voornaamste probleemmiddel. Daarmee is het aandeel van cannabis duidelijk hoger dan dat van cocaïne (22%) of heroïne (21%).

voornaamste product - hulpvragen in De Sleutel

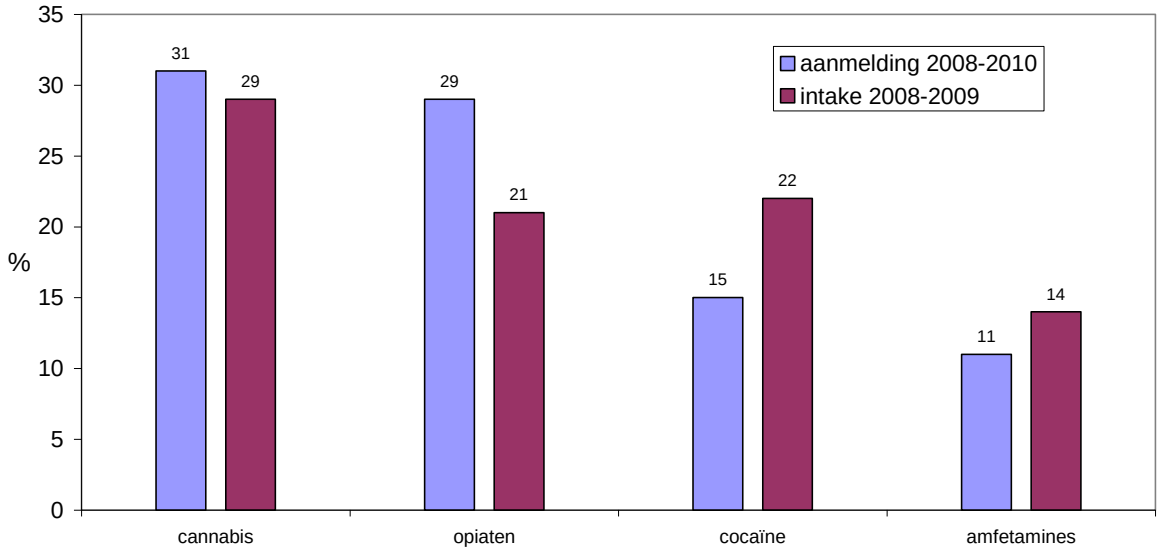

bron: De Sleutel, dienst Wetenschappelijk Onderzoek

[(6)] Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugverslaving (2010). Jaarverslag 2010: Stand van de drugsproblematiek in Europa. Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie.